

מסגרת החוגים הבית ספרית

רקע:

לאורך השנים מערך חוגי העשרה המקצועיים שלאחר שעות הלימודים בבית החינוך 'שילה' התאפיין בעלויות ומורדות, היו שנים רבות שבהן כלל לא התקיים מערך חוגים והורים המעוניינים בחוגים רשמו לחוגי המתנ"ס שהתקיימו בבתי הספר האחרים, והיו שנים בהם הופעלו חוגים באופן עצמאי על ידי ועד ההורים ובית הספר- הן באופן ישיר מול מפעילי החוגים והן באמצעות עמותות כגון 'חברותא' או כפי שמתקיים היום באמצעות יפה מלק.

התנודות בקיומו של מערך חוגים נבעו מאופיו המיוחד של בית החינוך כפי שהשתקף לאורך השנים:

- בית ספר אזורי, שהתלמידים תלויים במערך ההסעות – כיום אזורי בתוך העיר קריית אונו, ובעבר אף אזורי עם יישובי הסביבה.
- בית ספר ממ"ד – שהחוגים שמתקיימים בו יהיו במסגרת התואמת את החינוך הניתן בשעות הבוקר. (מדריכים שאורח חייהם דתי או שמכבדים את אורח החיים הדתי).
- מצב סוציו אקונומי של קבוצת הורים רחבה מבית הספר שאין באפשרותה לשלם סכומים גבוהים עבור החוגים.

לפני כ-6 שנים, במקביל להקמת בית הספר במושבי עמק לוד, וההבנה שמספר התלמידים הולך והצטמצם משמעותית בשנים הקרובות (מכ-450 תלמידים לכ-150), ועקב בעיות שהתגלו במהלך הזמן, הן כלכליות והן של התאמת זמנים נסגרו חוגי העשרה של עמותת 'חברותא' – מרכז קהילתי דתי שפעלה בבית הספר, בכך אוכלוסיית 'שילה' נותרה ללא מענה הולם. (בעיה דומה של הצטמצמות ומאבק על קיומו התרחשה עם הצהרון בבית הספר אך לכך לא נתייחס כעת).

לפני כ-4 שנים, לאחר שנתיים בהם לא התקיימו כלל לאחר שעות הלימודים חוגי העשרה מקצועיים בבית הספר (מלבד חוג סיפורי התנ"ך) התקיימה חשיבה והופעל פיילוט לבחינת נושא החוגים, לאחר הצלחתו של הפיילוט יצרנו מערך חוגים שמאז ב"ה עובד בצורה טובה ומתרחב משנה לשנה. אז איך זה קרה? קודם כל הגדרנו מטרות.

המטרות:

1. יצירת מערך חוגים מקצועי, למגוון רחב ביותר של הקהילה הדתית, ובמחיר מוזל שיתאים לרוב פלחי האוכלוסייה בשילה.
2. זמן: קיום מערך החוגים בשעות שבהן יש את מספר התלמידים הרב ביותר ויכל להשתתף.
3. קיום כלכלי: התמקדות במספר מסוים של חוגים מגוונים- שמצד אחד יאפשר לתלמידים לבחור את החוג לפי כישרונותיהם ונטיית ליבם, ומצד שני לא יגרום לפיזור רב מדי של התלמידים במגוון חוגים מה שיקשה כלכלית להפעיל את החוג. (מינימום לפתיחת קבוצה הוא כ-10-12 תלמידים).

בנוסף, בחנו את הצרכים הכוללים הקיימים בשעות הצהריים להורים ולתלמידים:

הצרכים:

1. צהרון: הורים עובדים עד שעות מאוחרות – זקוקים לצהרון מלא, שיכלול ארוחת צהריים, הכנת שיעורי בית, וחוגי העשרה לילד עד בערך השעה 17:00.
2. ילדים צעירים מהכיתות הנמוכות שמחכים לאחים / אחיות הגדולים יותר שמסיימים מאוחר.
3. חוג העשרה בתנ"ך: המתקיים לאורך כל ימות השבוע במחיר מסובסד מאד, ביחס לכל חוג אחר, ומאפשר לכל מי שמעוניין מהילדים צעירים ללמוד בצורה חווייתית ולהעשיר את ידיעותיהם בזמן שהכיתות הגבוהות יותר לומדות, וכן לילדי כלל הכיתות המעוניינים בכך.

ההגשמה:

לצורך למידה ובחינה של מימוש המטרות בדקנו – הן מנהל בית החינוך, והן נציגי ועד ההורים, והן מפעילות הצהרון, אפשרויות שונות להפעלת המערך. קיימנו ישיבה עם נציגי המתנ"ס, נסענו לבית ספר 'אור השחר' ברמת השרון המתמודד עם אתגרים דומים ובחנו את המערך שם, ניסינו ליצור מודלים שונים שיאחדו את כל הפעילות שמתרחשת בשעות הצהריים (צהרון, חוג סיפורי תנ"ך וחוגים מקצועיים) ויאפשרו לגוף אחד להפעיל את הכל ובכך, לאגם משאבים ולהוזיל עלויות להורי הצהרון, ולאפשר בחירה מודולרית לכלל ההורים והילדים בהתאם לצרכים השונים. בדקנו אופציות רבות, לכל אחת היו יתרונות וחסרונות. וחלקן שנראו לנו הכי מתאימות היו בלתי ניתנות להגשמה. לדוג': למרות שבעינינו הכי מתאים היה שביה"ס יפעיל מערך כולל שיאפשר איגום משאבים, מבחינה כלכלית בשטח זה מייקר מאד את העלויות להורים לעומת הדגם הקיים כיום, וכן דורש הפעלת הצהרון באופן עצמאי – השגת כוח אדם וניהול ללא המתנ"ס. אולם לאחר שהורים עובדים 'שבעו' מאי הוודאות שהייתה לאורך השנים האחרונות עם הצהרון, לא רצינו להתנתק מהמתנ"ס, המהווה עבורם ביטחון לפתרון יומיומי ועבור ימי החופשה של התלמידים.

לאחר בחינה מדוקדקת ובדיקת התאמת המודלים השונים למטרות ולצרכי הקהילה של 'שילה' בחרנו להפעיל את המערך הקיים כיום:

- צהרון לכיתות א'-ג': המופעל על ידי המתנ"ס
- חוג סיפורי התנ"ך: המאפשר העשרה חווייתית יומיומית למעוניינים במחיר מוזל מאד, וכן נותן סיוע בעזרה עם הילדים הצעירים עד השעה 14:30.
- קיום מערך מקצועי של חוגים מגוונים באמצעות הגב' יפה מלק הנותנת מענה ההולם למטרות, במחיר מסובסד.

בחירת השעות: מכיוון ומספר התלמידים בביה"ס נמוך, יש צורך שהקבוצות יהיו רב גילאיות ובכך לאפשר את קיום החוג! לכן השעות בהם ניתן היה לקבוע את החוג הוא בשעות בהן אפשרי לפתוח קבוצה רב גילאית הכוללת תלמידים מהכיתות הנמוכות והגבוהות כאחד. וכן מאפשרת לילדי הצהרון לאכול בצורה מסודרת ולסיים את שעורי הבית. בדקנו את מס' התלמידים שאינו נמצא בשום מסגרת בין השעות 13:30-14:30, וראינו שמש' זה קטן ביותר ולא מאפשר הפעלת קבוצה בשעה זו.

שעות	ילדי הצהרון	ילדי הכיתות הנמוכות	ילדי הכיתות הגבוהות
13:30-14:30	ארוחת צהריים מסודרת והכנת שיעורי בית	ארוחת צהריים מהבית, וחוג סיפורי תנ"ך למעוניינים / חזרה הביתה.	לימודים בכיתות / חוג סיפורי תנ"ך למעוניינים.
14:30	חוגים מקצועיים / המשך בצהרון	חוגים מקצועיים רב גילאיים / חזרה הביתה	

יחד עם זאת מכיוון והיה צורך מן השטח לחוגים נוספים כגון שחמט, פנינו למתנ"ס במהלך השנתיים האחרונות, ונעשו לא מעט ניסיונות לגייס קבוצה, ולאור הטענה שאולי אם החוג יתקיים לאחר שעות הלימודים ב13:30 אזי נצליח לגייס קבוצה, אזי נקבעה שעת תחילת החוג ל13:30. לצערנו הרב ניסיונות אלו לא צלחו, ולמרות המאמצים הרבים, לא הצליחה להתגבש קבוצה ולא נפתח חוג השחמט ב'שילה'.

אנו מודעים לכך שהמערך הקיים אינו נותן את מלוא הפתרונות (בעיקר בנושא ההסעות ואיגום המשאבים וכד) אלא מאפשר במצב הנוכחי להשיג את המרב. ואכן ב"ה מערך החוגים כיום עובד יפה ישנם מספר רב של ילדים המשתתפים בחוגים המקצועיים (כ80-70 משתתפים). חוג הכדורגל מתקיים בשיתוף מחלקת הספורט של העירייה, וכלל החוגים מועברים על ידי מדריכים מקצועיים ובעלי גישה נעימה לילדים.

כאשר חושבים על כך שלא היה שום דבר לפני 5 שנים, לעומת ההיצע שיש כיום, אפשר להיות שבעי רצון מהצמיחה ומנתינת המענה לקהילה הדתית.

עם כל זאת, במידה וישנם הורים הרוצים לקבל מענה נוסף, ומגייסים לשם כך, 10 תלמידים (גודל של קבוצה) לחוג, ניתן יהיה להרחיב את מערך החוגים הן בבחירת חוג ספציפי והן בשעות פעילות החוגים.

ד"א עדיין ניתן להירשם ולהצטרף לקבוצות החוגים השונות.

זוהי הזדמנות להודות לכל השותפים שעמלו בדרך, למנהל בית החינוך, לאילנה ולרחל מהצהרון, ולנציגי ועד ההורים בתחום - וועדות העשרה וחוגים שפעלו בשנים האחרונות. כל מה שקיים היום, קיים בזכות ההשקעה של כולם. תודה!

בברכה,

מוריה מלכה אליהו- יו"ר ועד ההורים.